

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

17 грудня 2020 р.

Київ

№ 784-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою та недопустимою чинною державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) за реєстраційним номером у базі даних 34068 (вх. № 1399-ПДД/1 від 14.04.2020), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 03.07.2020 № 06/189-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/56-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/56-20-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 04.12.2020 № 500-26.15/56-20-ДД/572-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 34068 (вх. № 1399-ПДД/1 від 14.04.2020) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) подано повідомлення про нову індивідуальну державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 28.04.2020 № 500-29/06-6235 Повідомлення було залишено без руху й надано тридцятиденний строк для надання додаткової інформації.
- (3) Листом від 18.05.2020 № 077-2305 (вх. № 1496-ПДД/4 від 18.05.2020) (далі – Лист 1) Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону надано запитувану інформацію. Повідомлення прийнято до розгляду 18.05.2020.
- (4) Комітетом листом від 06.07.2020 № 500-29/06-9490 Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної

адміністрації) було надіслано розпорядження державного уповноваженого Комітету № 06-189-р від 03.07.2020 про початок розгляду справи № 500-26.15/56-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

- (5) На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації в зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (6) Комітетом листом від 24.07.2020 № 500-29/06-10417 було надіслано запит на надання інформації до Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (7) Листом від 10.08.2020 № 077-3502 (вх. № 5-01/15899 від 03.12.2020) (далі – Лист 2) Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надало запитувану інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (8) Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (далі - Надавач) (04080, м. Київ, вул. Турівська, 28, ідентифікаційний код юридичної особи 41819431).

2.2. Отримувач підтримки

- (9) Комунальне підприємство «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (далі – Підприємство, Отримувач, КП «Київбудреконструкція») (01601, Україна, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 15-А, ідентифікаційний код юридичної особи 37932233).
- (10) Відповідно до Статуту Підприємства, затвердженого рішенням Київської міської ради від 25.03.2010 № 448/3886 «Про створення комунального підприємства «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція», КП «Київбудреконструкція» засноване на комунальній власності територіальної громади міста й підпорядковане Головному управлінню комунального господарства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Предметом діяльності Підприємства є забезпечення будівництва (реконструкції), переобладнання споруд та об'єктів господарського та соціально-побутового призначення.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (11) Забезпечення європейського стандарту благоустрою столиці в частині здійснення комплексу заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної частини водойми з укріплення схилів скельною породою, що покращить санітарний та екологічний стан міста Києва.

2.4. Очікуваний результат

- (12) Завдяки фінансовій підтримці буде здійснено благоустрій території водойми – озера Глинка з виконанням берегоукріплення, благоустрою південної її частини та приведення її до належного санітарного та екологічного стану.

2.5. Форма підтримки

- (13) Субсидія.

2.6. Обсяг підтримки

- (14) Загальний обсяг 7 403 600 грн.
- (15) Завдяки фінансуванню з міського бюджету будуть виконані роботи з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної частини з укріпленням схилів скельною породою.
- (16) Відповідно до чинного законодавства України, після проведення закупівель та визначення на конкурсній основі виконавців робіт, планова сума, яка буде перерахована підрядним організаціям (очікувана) на 2020 рік, – 7 236 305,60 грн, та оплата на утримання служби замовника в сумі 167 294,40 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (17) Комплексна міська цільова програма екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки» (далі – Програма).
- (18) Рішення Київської міської ради від 23 липня 2020 року № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки».

2.8. Тривалість підтримки

- (19) З 01.01.2020 по 31.12.2020.

2.9. Інформація щодо умов надання державної підтримки

- (20) Відповідно до Повідомлення метою Програми є забезпечення умов сталого економічного та соціального розвитку міста Києва шляхом реалізації пріоритетних заходів щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення, контролю за дотриманням благоустрою, сприяння вирішенню низки завдань, що покращать санітарний та екологічний стан міста, забезпечать розвиток та трансформацію міського середовища до європейських стандартів благоустрою.

- (21) Одним із пріоритетних завдань Програми є утримання території зон відпочинку біля води та водних об'єктів у м. Києві, у тому числі забезпечення належного санітарно-епідеміологічного стану пляжів та зон відпочинку біля води; придбання спеціалізованої техніки, обладнання для утримання та обслуговування земель водного фонду міста; регулювання рівня води у водоймах міста.
- (22) Відповідно до підпрограми 2 Програми охороною, утриманням та експлуатацією внутрішніх водойм та земель водного фонду території міста Києва займається комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) по охороні, утриманню та експлуатації земель водного фонду м. Києва «Плесо» (далі – КП «Плесо»).
- (23) Балансоутримувачем озера Глинка є КП «Плесо» відповідно до пункту 4 розпорядження Київської міської державної адміністрації від 04.02.2009 № 111 «Про передачу на баланс та закріплення за КП «Плесо» водних об'єктів та оформлення земель водного фонду».
- (24) Відповідно до розпорядження № 587 від 26.07.2016 виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини», КП «Київбудреконструкція» передано функції замовника.
- (25) На 2020 рік Програмою передбачений обсяг фінансування заходу «Регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини» у розмірі 7 403 600 грн. У цю суму фінансування включено такі заходи:
- зрізання зелених насаджень;
  - спорудження шурфів;
  - обслуговуючі процеси при спорудженні шурфів;
  - прокладання водоскидного трубопроводу методами штольневої проводки, продавлювання траншеї;
  - водозниження;
  - улаштування тимчасових комунікацій при штольневій проходці;
  - улаштування тимчасових доріг та під'їздів;
  - тимчасове електропостачання;
  - вартість експертного звіту щодо розгляду кошторисної частини проектної документації;
  - вартість проектних робіт;
  - вартість авторського нагляду;
  - утримання служби замовника згідно з розрахунком показника для визначення витрат на утримання служби замовника проводиться відповідно до ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» глава 10 «Утримання служби замовника».
- (26) У Листі 2 Надавач зазначає, що мешканці матимуть право безкоштовно та безперешкодно пересуватися територією об'єкта благоустрою – озера Глинка.
- (27) На прилеглий території до водойми озера Глинка відсутні суб'єкти господарювання, що здійснюють підприємницьку діяльність.
- (28) Державна підтримка буде використана виключно на реалізацію Програми. При наданні платних послуг використовуватись не буде.

- (29) Роботи з регулювання рівня води в озері Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини буде виконувати не саме КП «Київбудреконструкція», а підрядні організації, що будуть залучені відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі», через електронну систему закупівель «ProZorro». КП «Київбудреконструкція» самостійно не буде придбавати матеріали.
- (30) За інформацією Надавача, за результатами проведеної конкурентної процедури публічних закупівель Підприємство укладає договір із підрядною організацією на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної частини водойми. Сума державної допомоги розподіляється в таких пропорціях: 97,5 % сплачується підрядній організації за фактично виконані роботи, 2,5 % - на утримання служби замовника, який визначений розпорядженням виконавчого органу КМР (Київська міська державна адміністрація).
- (31) Надавач зазначає, що конкурсний відбір щодо визначення служби замовника не проводився. Наявність суб'єктів господарювання, які згідно з КВЕД здійснюють аналогічну з Отримувачем діяльність, на яку буде надано державну підтримку, у межах задіяного ринку не досліджувалась.
- (32) КП «Київбудреконструкція» забезпечує ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності окремо, що надає можливість забезпечувати належний розподіл доходів та витрат на надання послуг. Доходи та витрати, на які спрямовується державна підтримка, обліковуються окремо від інших. Розподіл рахунків для обліку витрат, які пов'язані зі здійсненням іншої підприємницької діяльності, відбувається по рахунках, облік ведеться для розділення діяльності, щоб не допустити змішування та перехресного субсидіювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Законодавство у сфері державної допомоги

- (33) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (34) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- а) підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - б) державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
  - в) підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
  - г) підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (35) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

- (36) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Законодавство у сфері поводження із землями водного фонду України

- (37) Відповідно до статті 3 Водного кодексу України (далі – Кодекс) до водного фонду України належать, зокрема, поверхневі води:
- природні водойми (озера);
  - водотоки (річки, струмки);
  - штучні водойми (водосховища, ставки) і канали;
  - інші водні об'єкти.
- (38) Згідно зі статтею 4 Кодексу до земель водного фонду належать землі, зайняті:
- морями, річками, озерами, водосховищами, іншими водними об'єктами, болотами, а також островами, не зайнятими лісами;
  - прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм, крім земель, зайнятих лісами;
  - гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами та каналами, а також землі, виділені під смуги відведення для них;
  - береговими смугами водних шляхів.
- (39) Відповідно до статті 6 Кодексу води (водні об'єкти) є виключно власністю Українського народу і надаються тільки у користування.
- (40) Статтею 81 Кодексу передбачено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських рад у галузі регулювання водних відносин на їх території належить, зокрема:
- забезпечення реалізації державної політики у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів;
  - погодження державних цільових, міждержавних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, участь у їх виконанні;
  - розроблення, затвердження та виконання регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.
- (41) Статтею 12 Кодексу встановлено, що:
- державні, цільові, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розробляються з метою здійснення цілеспрямованої і ефективної діяльності щодо задоволення потреб населення і галузей економіки у воді, збереження, раціонального використання і охорони вод, запобігання їх шкідливій дії;
  - державні, цільові, міждержавні та регіональні програми використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів розробляються на основі даних державного обліку вод, водного кадастру, схем використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів та з урахуванням планів управління річковими басейнами;
  - розробка та реалізація цих програм здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, позабюджетних фондів, добровільних внесків організацій і громадян, інших коштів.

- (42) Відповідно до статті 86 Кодексу на землях водного фонду можуть проводитися роботи, пов'язані з будівництвом гідротехнічних, лінійних та гідрометричних споруд, поглибленням дна для судноплавства, видобуванням корисних копалин (крім піску, гальки і гравію в руслах малих та гірських річок), розчисткою русел річок, каналів і дна водойм, прокладанням кабелів, трубопроводів, інших комунікацій, а також бурові та геологорозвідувальні роботи.
- (43) Місця й порядок проведення зазначених робіт визначаються відповідно до проектів, що погоджуються з обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства (крім робіт на землях, зайнятих морями), та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.
- (44) Статтею 95 Кодексу передбачено, що усі води (водні об'єкти) підлягають охороні від забруднення, засмічення, вичерпання та інших дій, які можуть погіршити умови водопостачання, завдавати шкоди здоров'ю людей, спричинити зменшення рибних запасів та інших об'єктів водного промислу, погіршення умов існування диких тварин, зниження родючості земель та інші несприятливі явища внаслідок зміни фізичних і хімічних властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод.

3.3. Законодавство у сфері благоустрою

- (45) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (46) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
  - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
  - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (47) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів;
  - організація місць відпочинку для населення.
- (48) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки

культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.

- (49) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (50) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (51) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

3.4. Виконання функцій замовника

- (52) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).
- (53) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.
- (54) Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.07.2016 № 587 «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням

берегоукріплення та благоустрою її південної частини» КП «Київбудреконструкція» передано функції замовника.

3.5. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (55) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (56) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (57) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (58) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (59) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (60) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
  - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних

методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (61) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (62) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі – критерії Altmark):
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
  - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
  - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
  - якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

3.6. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (63) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування Статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).
- (64) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011 для того, щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального

економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання на надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.

- (65) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
  - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
  - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
  - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
  - опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).
- (66) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (67) Також, під час розробки методу компенсації, потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

3.7. Незаконна державна допомога

- (68) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону незаконна державна допомога – нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішенню Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
- (69) Крім того, відповідно до частини четвертої статті 35 Бюджетного кодексу України, якщо бюджетний запит передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок державного бюджету у будь-якій формі, головні розпорядники бюджетних коштів додають до бюджетного запиту копію рішення Уповноваженого органу з питань державної допомоги, прийнятого за результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу або справи про державну допомогу відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», або письмово повідомляють про їх звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу з посиланням на положення зазначеного Закону та нормативно-правові акти, якими встановлені відповідні умови для звільнення.
- (70) Відповідно до статті 14 Закону Уповноважений орган приймає рішення про повернення незаконної державної допомоги у разі визнання її недопустимою для конкуренції. Рішення про повернення такої державної допомоги надсилається надавачеві державної допомоги протягом трьох днів з дня його прийняття. Надавач державної допомоги зобов'язаний вжити необхідних заходів до забезпечення повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, її отримувачем відповідно до рішення Уповноваженого органу та повідомити Уповноваженому органу про виконання його рішення у встановлений строк. Порядок повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У разі невиконання рішення про припинення або повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, Уповноважений орган звертається до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про визнання відповідного нормативно-правового чи акта індивідуальної дії, на підставі якого надавалася така державна допомога, незаконним та про припинення та/або повернення незаконної державної допомоги.

Якщо Уповноважений орган встановив, що незаконна державна допомога надається на підставі законодавчого акта, прийнятого без дотримання вимог цього Закону, він повідомляє про це відповідного надавача державної допомоги та Кабінет Міністрів України, який як суб'єкт права законодавчої ініціативи у встановленому порядку вносить пропозиції про приведення такого законодавчого акта у відповідність із цим Законом.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

4.1. Наявність державної допомоги в частині фінансування заходів щодо виконання робіт із регулювання рівня водойми озера Глинка з берегоукріплення та благоустрою її південної частини.

4.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (71) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми

власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (72) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (73) Відповідно до Статуту Підприємство засновано на комунальній власності територіальної громади міста й підпорядковано Головному управлінню комунального господарства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (74) Підприємство створено з метою забезпечення будівництва (реконструкції), переобладнання споруд та об'єктів житлово-комунального господарства.
- (75) Отже, за наведених умов КП «Київбудреконструкція» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

4.1.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (76) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (77) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування КП «Київбудреконструкція» є бюджет міста Києва. Підтримка надається у формі субсидії. Фінансова підтримка буде надана на розрахункові рахунки, що відкриті в Головному управлінні Державної казначейської служби України.
- (78) Отже, фінансова підтримка КП «Київбудреконструкція» у формі субсидії надається за рахунок **місцевих ресурсів** у розумінні Закону.

4.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (79) Відповідно до статті 264 Угоди сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (80) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат,

пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

- (81) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (82) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (83) За інформацією Надавача, за результатами проведеної конкурентної процедури публічних закупівель КП «Київбудреконструкція» укладає договір із підрядною організацією на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини. 97,5 % від суми сплачується підрядній організації за фактично виконані роботи.
- (84) Підприємство не здійснює проектних та будівельних робіт самостійно, а виступає замовником робіт, реалізуючи повноваження органу місцевого самоврядування. Усі закупівлі на роботи, придбання матеріалів здійснюються відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» за допомогою електронної системи «ProZorro».
- (85) Отже, враховуючи наведену інформацію, фінансування КП «Київбудреконструкція» на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою **не створює переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

4.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (86) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринком, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (87) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (88) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

- (89) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (90) Послуги КП «Київбудреконструкція» щодо виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою є **безкоштовними для населення**. Враховуючи, що кошти державної підтримки будуть спрямовані на здійснення безоплатних послуг для населення, які **не реалізуються на ринку**, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та **не беруть участі в господарському обороті**, така підтримка не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.

4.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (91) Враховуючи наведене, фінансування, спрямоване на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою, яке буде надавати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) КП «Київбудреконструкція» відповідно до Програми у формі субсидій обсягом 7 403 600 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4.1.6. Необхідність дотримання умов

- (92) Разом із тим слід зазначити, що:
- з метою уникнення перехресного субсидювання КП «Київбудреконструкція» повинно забезпечити ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка;
  - фінансування КП «Київбудреконструкція» повинно спрямовуватися виключно на покриття витрат, які пов'язані з виконанням заходів, передбачених Комплексною міською цільовою програмою екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженою рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 (зі змінами), та які є безкоштовними для населення міста, а саме на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою, та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
  - КП «Київбудреконструкція» повинно проводити конкурсні торги через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою залучення підрядної організації для виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою;
  - використання коштів підтримки КП «Київбудреконструкція» на здійснення підприємницької діяльності може містити ознаки державної допомоги.

4.2. Наявність державної допомоги в частині фінансування КП «Київбудреконструкція» виконання функцій замовника

- (93) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому та не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (94) КП «Київбудреконструкція» здійснює функції замовника щодо об'єкта благоустрою, який використовується для забезпечення комфортних умов проживання і благополуччя населення міста Києва та гостей міста (громадян).
- (95) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника на виконання робіт із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою є послугами, що становлять загальний економічний інтерес.
- (96) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (97) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення).

Зобов'язання для КП «Київбудреконструкція» щодо здійснення функцій замовника чітко визначено розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.07.2016 № 587 «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини». Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт об'єктів благоустрою. Отже, КП «Київбудреконструкція» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто Підприємство не може вважатися належним отримувачем державної підтримки.

Отже, критерію Altmark щодо чіткого визначення зобов'язань надавати громадські послуги **не дотримано**;

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка від підсумку графі 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкту будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація не повинна перевищувати 2,5 відсотка, та не

містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації.

Отже, вимоги критерію щодо визначення параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, **не дотримано**;

- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.

Надавач не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта будівництва.

Отже, критерію щодо неперевикнення необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу, **не дотримано**;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

КП «Київбудреконструкція» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника, також Надавач зазначає, що розмір допомоги Отримувачу не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

Отже, вимоги критерію щодо обрання суб'єкта господарювання шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель та розрахунку витрат з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, **не дотримано**.

(98) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(99) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

4.3. Визнання належності заходу підтримки в частині фінансування КП «Київбудреконструкція» на виконання функцій замовника до державної допомоги

4.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(100) КП «Київбудреконструкція», якому надається державна підтримка у формі субсидії для здійснення заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її

частини з укріпленням схилів скельною породою, є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4.3.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (101) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування КП «Київбудреконструкція» є бюджет міста Києва. Підтримка надається у формі субсидії. Фінансова підтримка буде надана на розрахункові рахунки, що відкриті в Головному управлінні Державної казначейської служби України.
- (102) Отже, фінансова підтримка КП «Київбудреконструкція» у формі субсидії надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

4.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (103) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (104) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (105) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (106) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (107) Розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організації, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1–9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва.

- (108) Відповідно до інформації, викладеної Надавачем у Листі 2, при складанні кошторисної документації в главі 10 зведеного кошторисного розрахунку враховуються кошти на покриття витрат з утримання служби замовника в розмірі до 2,5 відсотка від підсумку графі 8 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку.
- (109) Одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, однак конкурс, проведення якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.
- (110) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Київбудреконструкція» не відповідає критеріям Altmark, Надавач не надав достатньої інформації, яка б підтвердила, що компенсація витрат на утримання служби замовника не є надмірною та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряду пов'язані зі здійсненням берегоукріплення, а також необхідний рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.
- (111) Отже, внаслідок надання державної підтримки на компенсацію витрат з утримання служби замовника КП «Київбудреконструкція» **набуває переваг** для надання окремих послуг на ринку, зокрема, з реконструкції об'єктів благоустрою.

4.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (112) Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.07.2016 № 587 «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини» КП «Київбудреконструкція» делеговано функції замовника.
- (113) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.
- (114) Відповідно до інформації, наданої Надавачем, КП «Київбудреконструкція» не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника проектування та виконання заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою.
- (115) Отже, визначення КП «Київбудреконструкція» замовником із проектування та виконання заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою не на конкурсній основі, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **спотворює економічну конкуренцію.**

4.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(116) Отже, державна підтримка КП «Київбудреконструкція» для компенсації витрат на утримання служби замовника є державною допомогою у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, КП «Київбудреконструкція» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, а визначення КП «Київбудреконструкція» замовником із проектування та виконання заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою південної її частини з укріпленням схилів скельною породою спотворює економічну конкуренцію.

4.3.6. Оцінка допустимості державної допомоги

(117) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(118) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;*

Зобов'язання для КП «Київбудреконструкція» щодо здійснення функцій замовника чітко визначено розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.07.2016 № 587 «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини». Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт об'єктів благоустрою. Отже, КП «Київбудреконструкція» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто Підприємство не може вважатися належним отримувачем державної допомоги; Отже, умови рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо змісту та тривалості зобов'язань з надання ПЗЕІ **не дотримано**;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.07.2016 № 587 «Про передачу функцій замовника проектування та виконання робіт з регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення та благоустрою південної її частини», яким на КП «Київбудреконструкція» покладено обов'язок здійснювати функції замовника проектування та виконання заходів із регулювання рівня води водойми озера Глинка з виконанням берегоукріплення з прокладанням водозбірного колектора та благоустрою

південної її частини з укріпленням схилів скельною породою, не містить опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту господарювання. Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо характеру спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються КП «Спецжитлофонд», **не дотримано**;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка від підсумку графі 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкту будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація не повинна перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації.

Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації, **не дотримано**;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

Отже, умов рішення Європейської комісії від 20.12.2011 щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації **не дотримано**.

- (119) Враховуючи викладене, положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано, у зв'язку із чим надання компенсації витрат служби замовника КП «Київбудреконструкція» може призвести до необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.

- (120) Отже, підтримка КП «Київбудреконструкція», що надається відповідно до Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520, для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**

5. Незаконна державна допомога

- (121) Повідомлена державна допомога надається на підставі рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки», датою початку підтримки зазначено 01.01.2020.
- (122) Отже, Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) мало подати повідомлення про нову державну допомогу до Антимонопольного комітету України щонайменше 16.09.2019.
- (123) З урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається КП «Київбудреконструкція» на підставі рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки» для здійснення функцій замовника, є **незаконною державною допомогою та підлягає поверненню.**
- (124) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (125) Листом від 04.12.2020 № 500-29/06-16651 Комітетом було надіслано до Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/56-20-ДД.
- (126) Листом від 15.12.2020 № 077-5513 Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради було повідомлено, що Надавач погоджується з попередніми висновками розгляду справи № 500-26.15/56-20-ДД.
- (127) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету

України від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.2016 за № 686/28816, за результатами опрацювання всіх обставин справи, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яку надає Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки», у формі субсидій на виконання робіт із регулювання рівня водойми озера Глинка з берегоукріпленням та благоустроєм її південної частини обсягом 7 403 600 (сім мільйонів чотириста три тисячі шістсот) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». **Пункт 92 цього рішення є обов'язковим для виконання.**

2. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки» комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки» комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. **Припинити надання незаконної державної допомоги**, що надається комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для здійснення функцій замовника, відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та рішення Київської міської ради від 23.07.2020 № 54/9133 «Про внесення змін до рішення Київської

міської ради від 18 грудня 2018 року № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благоулуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки».

5. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

5.1. Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/56-20-ДД забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;
- негайно після офіційного оприлюднення рішення розпочати його виконання;
- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);
- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі повідомити Антимонопольний комітет України про вжиті Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі;
- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

5.2. Комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/56-20-ДД:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Києва;
- вчинити дії, передбачені заходами Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольному комітету України докази виконання рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

6. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців та про повернення незаконної

державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення рішення та надати належні докази виконання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА